

ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

Τέταρτος μας χρόνος είναι,
κι' έδρα πάλιν αι' Αθήναι.

Έτος χίλια οκτακόσα κι' ογδοήκοντα έπτά,
περισσεύματα μεγάλα δίχως νάχωμε λεπτά.

Ο Ρωμύος την εβδομάδα — μόνο μιά φορά θά βγαίνη,
κι' όταν έχω έξυπνάδα — κι' όποτε μου καταβαίνη.
Συνδρομητής θά δέχομαι, — διότι τούς ανέχομαι,
μοναχά 'στάς Έπασχίος — και 'στό Έξωτερικόν,
πειδη καιρούς πτωχείας — τρέχει τό Έλληνικόν.
Συνδρομή για κάθε χρόνο — φράγκα δώδεκα και μόνο,

για τά ξένα όμως μέρη — δεκαπέντε και 'στό χέρι.
'Αλλ' έδω συνδρομηταί — δέν θά γίνονται ποτέ,
κι' όσα φύλλα κι' αν κρατῆς — δέν περνῆς συνδρομητής.
Κι' ούτε θέλω νταραβέρι — μέ κανένα κανονίερη.
Γράμματα και συνδρομαί — αποστέλλονται σ' έμέ.
Μές 'στών φόρων την άντάρα — κι' ό Ρωμηός μας μιά δεκάρα.

Όκτώ και δέκα του Απριλίου,
ήμέραι δόξης και μεγαλείου.

Έξήντα πέντε κι' έκατό,
και τό ταβάνι μου κυττώ.

Φασουλῆς και Περικλέτος,
ό καθέννας νέτος σκέτος.

-Λοιπόν που λές εξέτασαν με προσοχή μεγάλη
και τον Ματθαίο Λιβανη, εκείνον τον μπακάλη,
εις τον όποιον ό Πηγειώ με κάποιον ιδικό του
έστειλε τό *ρεβόλλορον* και τον ήματισμό του.
'Ην δ' ό Ματθαίος Λιβανῆς άλλόκοτόν τι κρῆμα,
άνηρ μορφῆς έλεεινῆς κι' ένδυμασίαις άμα,
φορεί σουρτουκο και βραχιλά και δίχως φούντα φέσι,
και με στολήν έπίσημον έπρόδραλε 'στη μέση,
και όμολόγησε κι' αυτός με τό ξηρόν του ύφος
πως του Πηγειώ πραγματικώς παρέλαβε τό ξίφος.
'Αλλ' όμως μάθε, Περικλη, μετά χαρῆς μεγάλης
δτι δεν είναι μοναχά ό Λιβανῆς μπακάλης,
άλλ' είναι, όπως λέγεται, και πρώτος κομπετιέρης,
και τουτο, φιλε μου, θαρρώ πως πρέπει να τό ξέρης,
γιατι αυτός ό Λιβανῆς, αυτός ό παντοπώλης,
ένα σπουδαίον πρόσωπον της τραγωδίας όλης,

θά πάρη την καλλίτερη 'στην ιστορία θεοί:
με τη φουφού λα βράκα του και τό κοντό του φέσι.
Και όταν οι έπίγονοι των νεωτέρων χρόνων
θ' αναδιφούν ένίοτε τούς άθλους των προγόνων,
που νίκην ήσαντο χρυσήν εν τη άχρεία Κούτρα,
κι' εκείνων όπου έσπασαν του Μουχαμέτ τά μούτρα
χωρίς ν' αφήσουν τας πυκνάς της έπεθρείας τάξες
κι' εξέπληξαν τά σύμπαντα μ' άπαραμύθους προφείς,
θά βλέπουν και τον Λιβανῆ 'στών νικητών τάσκέρο
με του Πηγειώ τό κλασικόν *ρεβόλλορον* 'στό χέρι.
Και αν έστεφανώθησαν με δάφνας και μυρσίνας
αυτός ό κύριος Πηγειώ κι' ό κύριος Λιβανῆς,
άλλ' όμως και ό Λιβανῆς μικρός δέν είναι άθλος,
και πρέπει τον σταυρόν κι' αυτός να πάρη του Σωτήρος.
Διότι αν ό Λιβανῆς μετ' άπαθους γαλήνης
καθ' όλην την διάρκεια της συμπλοκής έχεινής

μόνος, ὡς εἶπε, κάτωθεν τοῦ κωδωνοστασίου
ἐκύτταζε τὴν θύελλαν πολέμου ἐξαισίου,
χωρὶς ποσῶς νὰ κινηθῆ καὶ δίχως νὰ τρομάξῃ,
ἀλλὰ ἐδέχθη πρόθυμος τὸ ξίφος νὰ φυλάξῃ,
ὅπου μεγάλην ἔδρευε κατὰ βαρβάρων νίκην,
χωρὶς στιγμὴν ν' ἀνασυρθῆ ἀπὸ τὴν ξιφοθήκην,
καὶ οὔτε μ' αἷμα ρυπαρὸν ἀπίστων ἐλερώθη,
ἀλλ' ἀσπίλον καὶ ἀναίμακτον ἔσθον Λιβανῆ ἐδέθη.
Κι' ἂν ὁ Πηνειῶ, βρὲ ἀδελφέ, ἴσθην ἱστορίαν μείνῃ,
καὶ ὁ Ματθαῖος Λιβανῆς ἀθάνατος θὰ γίνῃ,
διότι πᾶς ὁ σχετισθεὶς μετὰ κλεινῶν ἡρώων,
πᾶς φίλος των, πᾶς συγγενής, πᾶν προσφιλές των ζῶν,
ἢ ὁ Ματθαῖος Λιβανῆς, ἢ ἄλλος τέλος πάντων,
ποῦ ἔχει κάποιον *soubrier* τῶν ἀνδραγαθησάντων,
μὲ τῶν ἡρώων καὶ αὐτὸς συνδέεται τὴν μνήμην
καὶ ἀποκτᾷ ἐπίζηλον ἴσθην ἱστορίαν φήμην.
Θαρρεὶς πῶς κουρουφέξαλα, βρὲ Περικλῆ, σοῦ ψάλλω;
καὶ ἂν γενῆ ἀθάνατος, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλω,
καὶ τοῦ Λεβίδου ὁ υἱός, ὁ προσφιλές μας Νίκος,
θαρρεὶς πῶς θὰ λησμονηθῆ ὁ κύριος Στεφίκος,
καὶ ἔλα τὰ ἐσώδρακα καὶ ἐκεῖνα τὰποφόρια;

Π.—Τί λές, μωρέ;

Φ.— Παρατηρῶ πῶς ἔχεις στενοχώρια,
ἀλλ' ὅμως συγκατάβασιν παρακαλῶ νὰ δώσης
καὶ ἀπὸ τώρα μὴ ζητῆς νὰ μὲ ξυλοφορτώσης.

Π.—Θὰ σκάσης βρέ;

Φ.— Ἄν δὲ καὶ σὺ, βρὲ Περικλῆ, ἀκόμα,
ὀπότεν ἄπνους καὶ νεκρὸς θὰ σκεπασθῆς μὲ χῶμα,
ἔχῃς τὴν τύχην νὰ γραφῆς εἰς τὴν ἀθανασίαν
δι' ἀγνωστον εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἔθνους σου θυσίαν,
καὶ ἐγὼ θ' ἀποθαναισθῶ, γιὰτὶ μὲ εἶχες φίλο
καὶ τὸ σταυρὸ πολὺ συχνὰ μοῦ ἄλλαζες ἴσθ' ξύλο.

Π.—Λοιπὸν μ' αὐτὸν τὸν Λιβανῆ ἀκόμη δὲν τελειώνεις;

Φ.— Παρακαλῶ, βρὲ Περικλῆ, καθόλου μὴ θυμώσης,
καὶ ἂν ἄλλοι πρόσωπα τινὰ ἀσήμαντα τὰ κρίνουν,
ἀλλ' εἰς ἐμὲ-δὲν ξέρω πῶς-ἐντύπωσιν ἀφίνουν,
καὶ εἰμπορῶ, σὲ βεβαιῶ, χωρὶς νὰ σταματήσω,
γι' αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα τρεῖς ὥραις νὰ μιλήσω.
Τοιοῦτος καὶ ὁ Λιβανῆς . . .

Π.— Λέγε λοιπὸν, χαμάλη.

Φ.— Ἄφου ἐξέτασαν ποῦ λές ἐκεῖνον τὸν μπακάλη,
εὐθύς προσῆλθε ἢ γνωστὴ κυρία Ζαχαρούλα,
αὐτόπτης μάρτυς καὶ αὐτὴ καὶ κάπως νοστιμούλα.
Ἐξετασθείσης δὲ καὶ αὐτῆς προσῆλθε ὁ Λαλιώτης,
κατόπιν ἕνας δεκανεὺς καὶ κάποιος στρατιώτης,
ἐξετασθέντων δὲ καὶ αὐτῶν προσῆλθον νέοι ἄλλοι
μ' ἕνα μαντύλι πένθιμο ἀπάνω ἴσθ' κεφάλι,
καὶ ἐβεβαιώθη οὕτω πῶς μὲ πᾶσαν μαρτυρίαν
πῶς εἶχαν ὅλοι ἔρωτα διὰ τὴν ἐφεδρείαν.
Ἄν τύχῃ δὲ καμμιά φορὰ καὶ ἐγὼ νὰ πολεμήσω,
τὴν ἐφεδρείαν βέβαια καὶ ἐγὼ θὰ προτιμήσω,
ἀλλ' ἂν μὲ φθάνῃ καὶ ὡς ἐκεῖ τοῦ τουφεκιοῦ ἢ σφαῖρα,
ἀπὸ τὴν πρώτη, Περικλῆ, πηγαίνω ἴσθ' δευτέρα,
καὶ ἂν ἢ ὁσμὴ τοῦ μπαρουτιοῦ καὶ ἐκεῖ κτυπᾷ ἴσθ' μύτη,
ἀφίνω καὶ τὴ δεύτερη καὶ πάω εἰς τὴν τρίτη,
ἂν δὲ μὲ φθάνῃ καὶ ὡς ἐκεῖ καὶ δὲν ὑπάρχη ἄλλη,
τὸ βάζω εἰς τὰ τέσσαρα καὶ φεύγω σὺν τσακάλι.

Π.—Μωρὲ ποτὲ δὲν μ' ἔσκασες σὺν σήμερα, ζαγάρι.

Φ.—Τὸ βλέπω, φίλε Περικλῆ, καὶ σοῦ γνωρίζω χάρι.
Ἄφου λοιπὸν οἱ μάρτυρες κατὰ σειράν καὶ τάξιν

κατέθεσαν πᾶν σχετικὸν μὲ τὴν γενναίαν πράξιν,
καὶ οἱ κατηγορούμενοι προσῆλθον ἕνας ἕνας
ὠχροὶ ἐκ συγκινήσεως μὲ τρίχας ὀρθωμένας,
καὶ ἡλίου φαινότερον ἀπέδειξαν οἱ πάντες
ὅτι ἀξίζει καὶ γι' αὐτοὺς νὰ γίνουν ἀνδριάντες,
διότι ὅ,τι ἐγίνε δὲν ἐγίνε ἐν γνώσει

καὶ οὐδὲ τὴν *Κούτραν* ἤθελε κανεὶς νὰ παραδώσῃ,
ἀλλ' ὁ αἰσχυρὸς διάβολος, ποῦχει πολλὰ ποδάρια,
ἐκεῖνος ἐκατάφερε καὶ αὐτὰ τὰ παλληκάρια
νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαμαν χωρὶς νὰ τὸ θελήσουν
καὶ δίχως κἂν τί ἔκαμαν καλὰ νὰ ἐνοήσουν.

Ἦταν μὲν ὡρ' ἀνάποδη ἀπὸ ἐκείνας ὅπου
πολλάκις φέρουν σύγχυσιν ἴσθ' ἀφρένας τοῦ ἀνθρώπου
ἐνῶ δὲ ἄλλο σκέπτεται ὁ ἀνθρώπος νὰ κἀνῃ,
δὲν ξέρω, φίλε Περικλῆ, πῶς διάβολο τὰ χάνει,
καὶ εἰς ἄλλο πρᾶγμα ἢ φορὰ τῆς τύχης τοῦ τὸν φέρῃ
χωρὶς καὶ αὐτὸς τὸ διατὶ καλὰ καλὰ νὰ ξέρῃ.

Κι' ἐκεῖ ποῦ συλλογιζοσάι λαμπρὰν νὰ κάμῃς πράξιν
καὶ εἰς τὴν πρώτην νὰ ταχθῆς τῶν πολεμάρχων τῶν
δὲν ξέρω πῶς σοῦ ἔρχεται καὶ ἀφίνεις τᾶρματά σου
καὶ αὐτομολεῖς πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ πᾶς εἰς τὴ δουλειά σου

Κι' ἂν ὁ Λαῖνας ἴφωναξε, χωρὶς νὰ τὸ προσέξῃ,
«Μπεκῆρ' Ἀγᾶ, Μπεκῆρ' Ἀγᾶ, Ἀμάν, Χριστέ, καὶ ἄς φῆς
καὶ ἂν ὁ κύριος Πηνειῶ, ἀνὴρ γνωστῆς ἀνδρείας,
μουσοῦλαγε ὁ φουκαρᾶς κατὰ τὰς μαρτυρίας,
καὶ ἂν δὲν ἤθελε ὀρθὸς καὶ ἐκεῖνος νὰ βαδίσῃ,
δὲν ἐγίναν σὲ βεβαιῶ αὐτὰ ἐν συνειδήσει.

Ἦταν μὲν φούρια, Περικλῆ, καὶ στιγμιαία σκέψεις...

Π.—Βλέπω πῶς ἔχεις ὄρεξι' ἴσθ' ἀλήθεια νὰ μὲ ρέψῃς.

Φ.—Ποτὲ μὴν ἴσθ' καθ' ἑαυτὸν πῶς τὸ καὶ τὸ θὰ κἀνῃς
διότι δίχως, φίλε μου, νὰ τὸ καταλαμβάνῃς,
ποτὲ δὲν εἶσαι κύριος πασῶν τῶν σκέψεών σου
καὶ λεληθότως ἀπατᾷς αὐτὸν τὸν ἑαυτὸν σου,
μισεῖ δ' ὁ κτίσας πᾶσαν γῆν εἰς ἑξ' ἡμέρας μόνον
τὸν κόμπον τὸν μέγιστον γλωσσῶν κομπορητῶν

Π.—Λέγε, μωρέ, καὶ μ' ἔσκασες...

Φ.— Τὸ βλέπω καὶ τὸ ξέρω.

Καθὼς λοιπὸν, βρὲ Περικλῆ, ἐλέχθη ἀνωτέρω,
ἀπελογήθησαν σαφῶς οἱ νέοι Κουτρομάχοι
καὶ ὅλοι ἴσθ' τοῦ Μπεκῆρ' Ἀγᾶ ἔξεθύμαναν τὴν ῥάχη.
Καὶ τότε ὁ Ἐπίτροπος, παρόντος τοῦ Κουμπάρη,
μὲ αὐστηρότητα πολλὴν ἀρχίζει νὰ παρλάρῃ,
καὶ ἀναφέρονται σοφοὶ καὶ συγγραφὰ ποικίλαι,
ὁ Μαραθῶν, αἱ Πλαταιαί, καθὼς καὶ αἱ Θερμοπύλαι
σοφίσματα νομομαθῶν, ὁ μέγας Βοναπάρτης,
καὶ ὁ Λεωνίδας, Περικλῆ, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης,
ποῦ μ' αἵματα κατέδαψε καὶ στέμμα καὶ πορφύραν,
καὶ ὅσοι ἄλλοι δυστυχεῖς κατὰ καλὴν τῶν μοῖραν
πρὸ τρισχιλίων, Περικλῆ, καὶ περιπλέον χρόνων
εἰς τὴν σειράν ἐτάχθησαν τῶν εὐκλεῶν προγόνων.
Ἄλλ' ἄς μὴ σχολιάσωμεν αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν,
διότι ὅ,τι ἔρχεται ἀπὸ τὴν βασιλείαν
αὐθεντικὸν καὶ δίκαιον καὶ φρόνιμον τὸ κρίνω,
διὸ καὶ ἀνεξέλεγκτον συνήθως τὸ ἀφίνω.

Κι' ὁ Δούνης, ὅπου ἔγραφε τὸν μακαρίτην *Χρόνον*
εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐφώνησε μὲ τόνο
ὅτι καὶ αὐτὸς ἐνόμιζε τοὺς κατηγορουμένους
ὡς πράγματι μίαναντας τὴν εὐκλείαν τοῦ γένους,
ἀλλ' ὅταν εἶδε, Περικλῆ, τὴν *Κούτραν* τὴν πετρωμένην
καὶ πανταχοῦ ἐρήμωσιν ἀπήνησε φρικώδη,

Κι' ὁ Φασουλῆς μὲ σοβαρὸ
'στοῦ Καραπάνου τὸν χορό.

σὰν εἶδε δένδρα κατὰ γῆς ἐδῶ κι' ἐκεῖ πεσμένα
καὶ σύρριζα ὑπὸ χειρῶν βαρβαρικῶν κομμένα,
τότε κι' αὐτὸς μὲ σπαραγμὸν ἐτράδηξε τὴν κόμην
κι' αὐτοστιγμὴ μετέβαλε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην.
Κι' ὁ τοῦ Πηνηγιῶ συνήγορος ἀτρόμητος προβαίνει
κι' ἐκεῖνος 'στοῦ Μπεκῆρ 'Αγᾶ τῆ ράχη ξεθυμαίνει
καὶ τοὺς παρασπονθήσαντας πατόκορφα τοὺς λούζει,
ἐνῶ δὲ τόσα τολμηρὰ καὶ θαρραλέα σκούζει,
ὁ κύριος 'Επίτροπος 'στ' ἀληθινὰ θυμόνει
καὶ τὸν κυρίαρχον λαὸν κι' ἐμένα βεβαιώνει
πῶς εἴμεθα εἰς φιλικὰς μετὰ τῶν Τούρκων σχέσεις,
καὶ δι' αὐτό, συνήγορε, τὴν γλῶσσα σου νὰ δέσης.
Κι' ἐγὼ πηδῶ ἀπὸ χαρὰ, βρὲ Περικλῆ καύμενε,
ὅταν γιὰ σχέσεις φιλικὰς ἢ ὀμαλὰς μοῦ λένε,
διότι ὅταν φιλικαὶ αἱ σχέσεις μας δὲν εἶναι,
τότε γεννῶνται βέσσανα καὶ πόνοι καὶ ὀδύνη,
κι' ἀρχίζομεν Κουτρούληδων πολυημέρους δίκας
καὶ ἄνω κάτω βλέπομεν τοῦ κόσμου τὰς συνθήκας,
καὶ τότε ταλανίζομεν τῆς δόξης τὴν πατρίδα
καὶ πᾶς δεῖλδς καὶ ἄνθρωπος μανθάνει παρ' ἐλπίδα
πῶς φεύγουν κι' ἥρωες πολλοὶ μὲ τέσσερα ποδάρια,
κι' αὐτομολοῦν οἱ ἄνθρωποι μαζί μὲ τὰ μουλάρια,
καὶ πᾶνε εἰς τὸν διάβολο κι' οἱ πρὸ αἰῶνων πόθοι...

Π.—'Ακόμα ἢ ἀπόφασις, μωρέ, δὲν ἐξεδόθη ;

Φ.—'Εδῆγε....

Π.— Καὶ δὲν μοῦ τὸ λές ;

Φ.— Δὲν 'πῆρες, βρὲ, χαμπάρι

ἀφοῦ ἐβούριξε ντουνηὰς καὶ ὄλο τὸ παζάρι ;

Π.—Λοιπὸν ἐδῆγε ;

Φ.— Βέβαια, ἐδῆγε χθὲς τὸ βράδυ.

Π.—Γιὰ λέγε μου ὀγρήγορα...

Φ.— Οἱ ἔξη 'δῆξαν λάδι,

ὁ δὲ Λαίνας κι' ὁ Πηνηγιῶ θὰ πᾶνε 'στὸ μουσκέτο,
καθὼς καὶ ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Λώρη, Περικλέτο.

Π.—Μὴ μοῦ τὰ λές, βρὲ Φασουλῆ, ὡς ἐδῶ πέρα μεῖνε...

Φ.—Μὴν κλαῖς, καύμενε Περικλῆ, κι' ὁ κόσμος τέτοιος εἶναι.

Π.—Καὶ τί φρονεῖς γιὰ ὅλ' αὐτὰ ;

Φ.— Τί ἐρωτᾷς ἐμένα ;

Στρατοδικῶν διαταγὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα.

'Αλλὰ δι' ὅ,τι ἐγίνε κι' ἐγὼ τὰς χεῖρας νίπτω

κι' ὑπὸ τὸν νόμον ταπεινῶς τὸν τράχηλόμ μου κύπτω,

καὶ ἀπὸ τοῦδε συγχωρῶ ἐξ ὄλης μου καρδίας

τοὺς γενομένους θύματα αἰσχρᾶς παρασπονδίας,

διότι, φίλε Περικλῆ, τοιοῦτος εἶμαι φύσει

νὰ συγχωρῶ τὸν ἄνθρωπον ὅσο κι' ἂν ἀμαρτήσῃ.

'Αλλὰ συγχώρει με καὶ σὺ δι' ὅλα τὰνωτέρω

καὶ δεῖρε με πρὶν νὰ προσῶ ἀκόμη περαιτέρω,

καὶ αὐριον μὴ λησμονῆς μὲ ὄλην σου τὴν ζάλην

πῶς ἐκλογὴν βουλευτικὴν θὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν,

καὶ εἰς τὰς κάλπας πρόσσελθε ὀρθοφρονῶν καὶ νήφων

καὶ ρίξε 'στὸν Φιλήμονα τὴν ἀγαθὴν σου ψήφον.

Π.—Αὐτὸ καὶ δίχως νὰ τὸ 'πῆς σκοπεύω νὰ τὸ κάνω,
μὰ λάβε δώδεκα γροθιαὶς καὶ μία παραπάνω.